

Stockholm
University

1(7)

Politics, Democracy and Citizenship – Social Studies Education and Research Traditions in the Nordic Context II (15 ECTS) Spring 2024

** In the course we use the term 'social studies education/didactics' with reference to the Swedish group of school subjects called "SO-ämnena" in compulsory school, which includes civic/social science ed (samhällskunskap), history ed, geography ed, and religion ed, in separated and integrated forms, and their extensions in upper secondary school as well as their Nordic equivalents.*

Course description/Kursbeskrivning

Course code: HV10FES, Third cycle course, doctoral level, 15 ECTS

Kurskod: HV10FES, forskarutbildningskurs, 15 hp

Dept of Teaching and Learning/Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet

Course responsible/Kursansvarig: Maria Olson, maria.olson@su.se

In collaboration with/I samarbete med: Kari-Mette Walmann Hidle, kari.m.hidle@nla.no

The course sessions take place at the Dept of Teaching and Learning, Hus P, floor 3, Svante Arrhenius väg 20A, Stockholm University.

Kurstillfällena äger rum på Institutionen för ämnesdidaktik, Hus P, plan 3, Svante Arrhenius väg 20A, Stockholms universitet

Digital course link/Digital kurslänk: <https://stockholmuniiversity.zoom.us/j/62289008329>

Course sessions/Kurstillfällen

1) Torsdag 7/3 kl. 13.00–16.30

Lokal: P373, alt. <https://stockholmuniwersity.zoom.us/j/62289008329>

Från kl 16.30ff: Informellt Postseminarium i personalmatsalen, plan 3.

OBS förlängt seminarium!

Elevers demokratilärande i undervisningen med fokus på lärares arbetssätt, förhållningssätt och klimatskapande roll - inom och bortom SO-ämnena

Pontus Wallin, Skolforskningsinstitutet/Forum för Levande historia och Mikael Persson, professor i statsvetenskap Göteborgs universitet.

13.00–14.30 Vad vet vi om demokratiundervisning och -lärande, och hur gå vidare? Var finns kunskapsluckorna? Samt metodfrågor.

Paus

15.00–16.30 Vad har detta med SO-ämnena att göra? Demokrati som innehåll, form och gestaltning i SO-ämnesundervisningen.

Texter att läsa inför seminariet:

- Forskningssammanställning (Skolfi): Att lära demokrati – lärares arbetssätt i fokus: <https://www.skolfi.se/forskningssammanstallningar/systematiska-forskningssammanstallningar/att-lara-demokrati/>
- Forskningssammanställning (Skolfi): *Kritiskt tänkande och källkritik – undervisning i samhällskunskap*: [Kritiskt tänkande och källkritik](https://www.skolfi.se/kritiskt-tankande-och-kallkritik/) | Skolforskningsinstitutet (skolfi.se)
- Forskningssammanställning: *Historisk förståelse – undervisning i historia på högstadiet och i gymnasieskolan* (Skolfi): [Historisk förståelse](https://www.skolfi.se/historisk-forstaelse/) | Skolforskningsinstitutet (skolfi.se)
- Förstudie till kommande Forskningssammanställning (Skolfi): *Undervisning i religionskunskap, med fokus på kontroversiella frågor* (text sänds ut)

Övriga lästips:

- ICCS 2022: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/internationella-jamforande-studier-pa-utbildningsområdet/iccs-internationell-studie-om-kunskaper-i-demokrati--och-samhallsfragor-hos-elever-i-arskurs-8>
- Demokratistegen (Skolverkets webb, där länk även finns till norska DEMBRA och till Europarådets demokratiramverk: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/demokratistegen>)

2) Måndag 11/3 kl. 13.00–15.00

Miniföreläsning och seminarium

Lokal: P364, alt. <https://stockholmuniwersity.zoom.us/j/62289008329>

Extrainsatt DEMSOD-seminarium:

Hva skal egentlig en førsteklasing vite om demokrati, og hvordan kan undervisningen se ut?

Kan elever som knapt kan lese lære noe om internasjonal politikk?

(Kari-Mette Walmann Hidle)

Presentation av (valda delar ur) kommande bok *Begynneropplaering i samfunnsfag*.

Om overgangen barnehage/skole og begynneropplæring i samhällskunskapsämnet:

<https://www.fagbokforlaget.no/Begynneropplæring-i-samfunnsfag/I9788245047141>

(Texter för läsning meddelas inom kort)

3) Tisdag 12/3 kl. 9.00–12.00

Workshop

Lokal P302, alt. <https://stockholmuniversitet.zoom.us/j/62289008329>

Hus P, plan 3, Svante Arrhenius väg 20A, Stockholms universitet

Uppgift: Att presentera tänkt del i avhandlingen (kapitel i monografi, artikel/artiklar i sammanläggning, något annat avsnitt), i förhållande till 'helhetstanken' i avhandlingsprojektet.

Doktoranderna presenterar sina egna forskningsprojekt (20 min/deltagare) + diskussion (20 min/deltagare). Vi bestämmer paus tillsammans (Kari-Mette och Maria).

Förberedelser:

a) Läs: Jägerskog, A.-S. & Niemi, K. (2023). Utmaningar och angreppssätt i processen att skriva sammanläggningsavhandling inom samhällsvetenskap och humaniora, Special issue: Fördjupad diskussion. *Högre utbildning*, 13(3), 46–62. <https://doi.org/10.23865/hu.v13.5745> (16 s)

Artikeln är riktad mot sammanläggningsavhandlingsformatet, men fungerar lika väl för monografien. Artikeln lyfter fram och ger konkreta förslag på några logiker/principer som kan användas i byggandet av avhandlingsprojektet, utifrån olika sätt att skapa en relation mellan helhet och delar i avhandlingen.

b) Skriv en kort presentation av det kapitel/det artikelutkast/annan text du vill jobba med på workshoppen (1/2–1 A4-sida).

c) Beskriv *på vilket sätt* detta kapitel/artikelutkastet/texten är kopplat till, eller syftar till att svara upp emot, det helhetliga avhandlingsprojektet.

– Tänk dig, med andra ord, att denna beskrivning ska fungera som en inledande 'avhandlingsväst' i kapitlet/artikelutkastet/texten, dvs som ett kort inledande avsnitt där du klargör textens/artikelutkastets tillknytning till det helhetliga avhandlingsprojektet.

– Alternativt, om du hellre vill jobba med helhetliga avhandlingsprojektet som utgångspunkt, utformar du en beskrivning av avhandlingsprojektet som kan liknas vid en "miniintroduktionstext"/"minikappatext" till avhandlingen. I texten framgår det *på vilket sätt* de planerade/redan existerande kapitlen/artiklarna i avhandlingen är (tänkta att vara) tillknutna till det helhetliga avhandlingsprojektet. (cirka 1 A4-sida).

Ta stöd i Jägerskog & Niemis artikel i arbetet.

Sänd texten till Kari-Mette och Maria via mejl: **senast fredag 8/3**.

Alla läser allas texter inför workshoppen.

För kursdeltagarna:

Workshoppen svarar an emot följande förväntat studieresultat enligt kursplanen:

- redogöra för olika sätt att avgränsa, närma sig, och ge signifikans till det valda kunskaps-/forskningsobjektet, i det egna forskningsprojektet

4) Onsdag 13/3 kl. 10.00–12.00

IÄD-doktorandgemensamt seminarium

Lokal: P364, alt. <https://stockholmuniversitet.zoom.us/j/62289008329>

Kulturkollisioner – individualisering och standardisering i skola och utbildning.

Kari-Mette Walmann Hidle presenterar nyligen publicerad artikel:

Skarpenes, O. & Hidle, K.-M. W. (2024). The clash of cultures: Individualization and standardization in education. *Policy Futures in Education*, online first:

<https://doi.org/10.1177/14782103241226526>

5) Måndag 8/4 kl. 14.30–15.30

Introduktion till kursuppgift 4

Zoom: <https://stockholmuniversitet.zoom.us/j/62289008329>

Information och frågor angående kursuppgiften. Kursdeltagarna presenterar utkast till litteraturförslag (1400 sidor inkl. både obligatorisk kurslitteratur + egenvald litteratur) som diskuteras i relation till kursuppgiften.

Förberedelse:

Fundera på och påbörja en preliminär lista på valfri litteratur som är relevant i förhållande till ert (skol)ämne och dess relaterade (ämnes)didaktiska forskningsområde, och som ni skulle vilja ha med i arbetet med den individuella kursuppgiften.

Denna preliminära(!) lista ska innefatta ca 600–800 sidor. (Resten av litteraturen till kursuppgiften, cirka 700 sidor, utgörs av kursens obligatoriska litteratur). (Totalt 1400 sidor ingår i uppgiften)

Sänd listan till kurslärarna och kursdeltagarna **senast fredag 5/4**, via mejl.

Tanken är att vi på detta sätt får en konkret och angelägen start för arbetet med kursuppgiften. Uppgiften är tänkt att ligga nära den 'plats' ni befinner er på i er avhandlingsprocess, till såväl innehåll som form. Om ni till exempel är i behov av att göra en översyn av/litteraturöversikt över ert ämnesdidaktiska forskningsfält, så påbörjar/fortsätter ni med inventeringen av artiklar och andra vetenskapliga texter ni har behov av att läsa in er på i sammanhanget.

Efter den inledande informationen om kursuppgiften diskuterar vi era preliminära litteraturlistor på valfri litteratur, utifrån frågan om varför de är medtagna, och vad ni tänker er ha för glädje av dem i avhandlingsprojektet.

6) Onsdag 8/5 kl. 10.00–12.00 (Ämnes)didaktiska idébildningar

Lokal: P373, alt. <https://stockholmuniversitet.zoom.us/j/62289008329>

10.00–10.45 Föreläsning om olika ämnesdidaktiska idébildningar (Maria).

10.45–11.00 Paus

11.00–12.00 Diskussion utifrån kursdeltagarnas förberedda tankar, frågor och inspel till texterna och föreläsningen.

Förberedelse:

Kursdeltagarna läser nedan texter ur kurslitteraturlistan (återfinns under rubriken *Subject didactical theories and 'big ideas'*), och förbereder kommentarer, frågor och/eller diskussionsinspel till artiklarna och/eller till föreläsningen till sin helhet. Dessa lyfts i diskussionen efter föreläsningen.

Biesta, G. (2011). Disciplines and theory in the academic study of education: a comparative analysis of the Anglo-American and Continental construction of the field. *Pedagogy, culture & society*, 19(2), 175-192. <https://doi.org/10.1080/14681366.2011.582255> (17 p)

Ersätter följande i kurslitteraturlistan: Biesta, G. (2020). Risking ourselves in education: qualification, socialization, and subjectification revisited. *Educational Theory*, 70(1). 89-104. <https://doi.org/10.1111/edth.12411> (15 p)

Deng, Z. & Luke, A. (2007). Subject matter: Defining and theorizing school subjects. In Connolly, M., H., M.F. & Phillion, J. (Eds.) *Sage handbook of curriculum and instruction* (pp. 66-89). Sage. <https://dx.doi.org/10.4135/9781412976572.n4> (23 p)

Friesen, N. & Kenkies, K. (2023). Continental pedagogy & curriculum. In *International encyclopedia of education*. 4th edition (pp. 245-255). <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-818630-5.03028-1> (10 p)

Müller, J. (2022). Powerful knowledge, disciplinary knowledge, curriculum knowledge: educational knowledge in question, *International Research in Geographical and Environmental Education*, 32(1) 20-34. <https://doi.org/10.1080/10382046.2022.2058349> (14 p)

Ersätter följande i kurslitteraturlistan: Müller, J. & Hoadley, U. (2021). A pedagogic compact: retrieving 'powerful' educational knowledge from Didaktik and curriculum studies. *Journal of Curriculum Studies*, 53(2), 166-178. <https://doi.org/10.1080/00220272.2021.1887360> (12 p)

Ongstad, S. (2012). Fra kunnskap, via kontekst, kjerne og komparasjon til kommunikasjon. En fagdidaktisk utviklingslinje? *Norddidactica*, 1, 1-25. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:542443/FULLTEXT02> (25 p)

Ersätter följande i kurslitteraturlistan: Wall, A. (2001). On bringing Bakhtin into Social Sciences. *Semiotica*, 133-1/4, 169-201. <https://doi.org/10.1515/semi.2001.005> (32 p)

Westbury, I. (2000). Teaching as reflective practice: what might Didaktik teach curriculum? In I. Westbury, S. Hopmann, K. Riquarts (Eds.). *Teaching as reflective practice: the German Didaktik tradition* (pp. 15–39). Routledge (24 p)

7) Kursdeltagarna träffas på egen hand

för att diskutera olika ämnesdidaktiska idébildningar, och sätta dem i relation till det egna (skol)ämnet, utifrån föreläsningen och textläsningen inför föreläsningen.

Kurstillfällena 4 och 5 svarar an emot följande förväntat studieresultat enligt kursplanen:

- identifiera och diskutera den eller de ämnesspecifika didaktiska idébildningar som finns i det egna forskningsprojektets valda samhällsorienterande ämnes forskningstradition/er.

8) Onsdag 15/5 kl. 13.00–14.30

Vad innebär det att (ämnes)kunna något?

Lokal: P216, Stockholms universitet. Ej zoom.

Föreläsning: Ingrid Carlgren

Förberedelse:

Carlgren, I. (2020). Powerful knowns and powerful knowings. *Journal of Curriculum Studies*, 52(3), 323-336, <https://doi.org/10.1080/00220272.2020.1717634> (13 p)

Dewey, J. (1908) What does pragmatism mean by practical? *The Journal of Philosophy, Psychology and Scientific Methods*, 5(1), 85–99. <https://www.jstor.org/stable/2011894> (14 p)

Hordern, J. (2021). Recontextualisation and the teaching of subjects. *Curriculum Journal*, 32(4), 592-606. <https://doi.org/10.1002/curj.1110> (14 p)

Schwab, J. J. (1969/1978). The Practical: A Language for Curriculum. *The School Review*, 78(1), 1-23 <https://www.jstor.org/stable/1084049> (23 p)

Lästips (texterna är i direkt dialog med Carlgren, 2020):

Carlgren, I. (2023). Vad kan den som kan? – (ämnes)kunnande som centralt forskningsobjekt i ämnesdidaktisk forskning. *Forskning om undervisning och lärande*, 3(11), 6-23.

<https://forskul.se/tidskrift/volym-11-nummer-3-2023/vad-kan-den-som-kan-amneskunnande-som-centralt-forskningsobjekt-i-amnesdidaktisk-forskning/> (17 p)

Hordern, J. (2022). Powerful knowledge and knowledgeable practice. *Journal of Curriculum Studies*, 54(2), 196-209. [10.1080/00220272.2021.1933193](https://doi.org/10.1080/00220272.2021.1933193) (13 p)

Miedema, S. (2023). Knowing and the Known: A Philosophical and Pedagogical Critique on the Concept of 'Powerful Knowledge'. *Social Sciences*, 12:578, 1-10.

<https://doi.org/10.3390/socsci12100578> (10 p)

9) Deltagarna träffas på egen hand

för att diskutera vad det innebär att 'kunna ett/det valda (skol)ämne(t)', utifrån föreläsningen och textläsningen inför föreläsningen.

Kursföreläsningarna 6 och 8 svarar an mot följande förväntade studieresultat enligt kursplanen:

- redogöra för kunskapsteoretiska traditioner som ligger till grund för denna eller dessa idébildning/ar, med relaterade sätt att definiera ämnet, dess problemområden, undervisning och forskning.

Course task 4

Optional choice of literature, apart from the mandatory course literature, 1400 p. Individual, written task. Analytical and argumentative task.

Deadline for submission: as agreed with the course responsible.

Individual choice of literature has been sent to, and approved by, the supervisor and the course responsible.

Identify and discuss the subject-specific didactic ideas enrolled in the chosen subject(s) didactic research field of your own research project. Give an account of different ways of defining, approaching, and giving significance to the chosen object of knowledge in the proper research project.

Give an account for epistemological traditions that underlie these ideas, with related ways of defining the subject, its problem areas, its teaching and/or its research.

The paper should be at a maximum of 10 pages, Times New Roman, size 11, 1½ row distance.

Deadline for submission of course task 4: **3rd of June**. Submit in Athena and in Box.

Kursuppgift 4

Individuell skriftlig uppgift. Obligatoriska kurslitteraturen, samt valfri litteratur (= totalt 1400 sidor litteratur). Analytisk och argumenterande uppgift. Formen/formatet på texten är öppen för att anpassas efter er avhandlingsprocess.

Individuellt litteraturförslag har sänts till kurslärarna för översyn inför uppgiften.

Identifiera och diskutera ämnesdidaktiska idébildningar på det egna forskningsprojektets fält. Redogör för olika sätt att definiera, närma sig och ge betydelse åt det valda kunskapsobjektet i det egna forskningsprojektet. Redogör för kunskapsteoretiska positioner inom det egna forskningsfältet, i undervisnings- och/eller i forskningsfältet.

Pappret: Max 10 sidor, Times New Roman, storlek 11, 1 ½ radavstånd.

Deadline för kursuppgift 4: **3 juni**. Lägg in i Athena och Box.